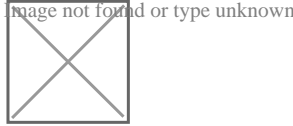

Οι ανά την Οικουμένη Συνελεύσεις των Κανονικών Ορθοδόξων Επισκόπων

/ [Πεμπτούσία](#)

**Εισήγησις κατά την Ιεράν Σύναξιν
των Ιεραρχών του Οικουμενικού Θρόνου
εν Κωνσταντινουπόλει
από 28 Αυγούστου έως 2 Σεπτεμβρίου 2015
υπό του Σεβ. Αρχιεπισκόπου Αμερικής
κ. Δημητρίου**

Η ευλογία και η δόξα και η σοφία και η ευχαριστία και η τιμή και η δύναμις και η ισχύς τω θεώ ημών εις τους αιώνας των αιώνων· αμήν. (Αποκάλυψις Ιωάννου 7:12)

Παναγιώτατέ μοι Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι και Θεοφιλέστατοι Άγιοι Αδελφοί,

Έχω την ιδιαιτέραν τιμήν και ευλογίαν να παρουσιάσω σήμερα ευλαβώς εις την Ιεράν αυτήν Σύναξιν συνοπτικήν εισήγησιν, ανατεθείσαν μοι υπό της αγαθυνθείσης Αυτού Θειοτάτης Παναγιότητος, περί των ανά τον κόσμον, εν τη λεγομένη Διασπορά, Συνελεύσεων των Κανονικών Ορθοδόξων Επισκόπων.

1. Χρονικόν της ιδρύσεως των Επισκοπικών Συνελεύσεων

Αι Συνελεύσεις αύται ως γνωστόν, ιδρύθησαν υπό της Δ΄ Προσυνοδικής Πανορθόδοξου Διασκέψεως. Η Διάσκεψις αύτη, ως κατά λέξιν διατυπύεται εν τη από 13^{ης} Ιουνίου 2009 Αποφάσει αυτής,

«Συγκληθείσα υπό της Α. Θ. Παναγιότητος, του Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, τη συμφώνω γνώμη των Μακαριωτάτων Προκαθημένων των Αγιωτάτων Ορθοδόξων Εκκλησιών, εκφρασθείσα κατά την εν Φαναρίω Ιεράν Σύναξιν αυτών τον Οκτώβριον του έτους 2008, συνήλθεν εις το εν Σαμπεζύ Ορθόδοξον Κέντρον του Ο

ικουμενικού Πατριαρχείου από 6ης μέχρι 13ης Ιουνίου 2009, υπό την προεδρίαν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γέροντος Περγάμου κ. Ιωάννου, εκπροσώπου του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Η Διάσκεψις αύτη, εις την οποίαν προσεκλήθησαν και εξεπροσωπήθησαν πάσαι αι αγιώταται Ορθόδοξοι Αυτοκέφαλοι Εκκλησίαι, ησχολήθη περί το θέμα της κανονικής οργανώσεως της Ορθοδόξου Διασποράς.

Διεπιστώθη ότι αποτελεί κοινήν βούλησιν πασών των αγιωτάτων Ορθοδόξων Εκκλησιών, όπως επιλυθή το ζήτημα της Ορθοδόξου Διασποράς το ταχύτερον δυνατόν και όπως οργανωθή αύτη (δηλ. η Διασπορά) κατά τρόπον σύμφωνον προς την ορθόδοξον εκκλησιολογίαν και την κανονικήν παράδοσιν και πράξιν της Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Διεπιστώθη ωσαύτως ότι κατά την παρούσαν φάσιν δεν είναι εφικτή δι' ιστορικούς και ποιμαντικούς λόγους η άμεσος μετάβασις εις την αυστηρώς κανονικήν τάξιν της Εκκλησίας ως προς το ζήτημα τούτο, τουτέστιν εις την ύπαρξιν ενός μόνου Επισκόπου εις τον αυτόν τόπον. Διά τον λόγον τούτον ήχθη εις την απόφασιν, όπως προτείνη την δημιουργίαν μεταβατικής τινός καταστάσεως, ήτις και θα προετοιμάση το έδαφος διά την αυστηρώς κανονικήν λύσιν του προβλήματος.

Προτείνεται, όπως κατά το μεταβατικόν στάδιον, κατά το οποίον θα προετοιμασθή η κανονική λύσις του ζητήματος δημιουργηθούν (η ιδρυθούν) εις εκάστην εκ των κατωτέρω μνημονευομένων περιοχών «Επισκοπικαί Συνελεύσεις» πάντων των εν τη περιοχή εκείνη ως κανονικών αναγνωριζομένων Επισκόπων, οίτινες θα εξακολουθούν να υπάγονται εις τας κανονικάς δικαιοδοσίας, εις ας υπάγονται σήμερον.

Image not found or type unknown

Πηγή:fanarion.blogspot.gr

Αι συνελεύσεις αύται θα συνίστανται εκ πάντων των εν εκάστη περιοχή Επισκόπων, οίτινες ευρίσκονται εν κανονική κοινωνία μετά πασών των αγιωτάτων Ορθοδόξων Εκκλησιών και θα προεδρεύωνται υπό του πρώτου εκ των εις την Εκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως υπαγομένων Αρχιερέων, ελλείψει δε τούτου συμφώνως προς την τάξιν των Διπτύχων. Αι αποφάσεις θα λαμβάνονται καθ' ομοφωνίαν των Εκκλησιών αι οποίαι εκπροσωπούνται εις την συγκεκριμένη Συνέλευσιν. Οι Επίσκοποι της Διασποράς, οι οποίοι κατοικούν εις την Διασποράν και έχουν εννοίας εις περισσότερας περιοχάς, θα είναι μέλη των Επισκοπικών Συνελεύσεων και των περιοχών αυτών.»

Εν συνεχεία το κείμενον της Αποφάσεως του Σαμπεζύ παραθέτει κατάλογον των χωρών - περιοχών ένθα δημιουργούνται Επισκοπικαί Συνελεύσεις. Ο κατάλογος ούτος κατόπιν της από 6^{ης} Μαρτίου 2014 αποφάσεως των Προκαθημένων των

Ορθοδόξων Εκκλησιών, υπέστη δύο τροποποιήσεις, και έχει σήμερα ως ακολούθως κατ' αλφαβητικήν σειράν :

1. Αυστραλία Ν. Ζηλανδία και Ωκεανία με 9 Αρχιερείς.
2. Αυστρία με 7 Αρχιερείς.

iii. Βέλγιον, Ολλανδία και Λουξεμβούργον με 10 Αρχιερείς.

1. Γαλλία με 12 Αρχιερείς.
2. Γερμανία με 16 Αρχιερείς.
3. Ελβετία και Λιχτενστάϊν με 4 Αρχιερείς.

vii. Ηνωμένοι Πολιτείας με 55 Αρχιερείς.

viii. Ισπανία και Πορτογαλία με 6 Αρχιερείς.

1. Ιταλία και Μάλτα με 6 Αρχιερείς.
2. Καναδά με 16 Αρχιερείς.
3. Λατινική Αμερική με 18 Αρχιερείς.

xii. Μ. Βρεταννία και Ιρλανδία με 9 Αρχιερείς.

xiii. Σουηδία και Σκανδιναυία με 3 Αρχιερείς.

Σύνολον Αρχιερέων μετεχόντων εις τας Επισκοπικὰς Συνελεύσεις 171.

2. **Αρμοδιότητες των Επισκοπικῶν Συνελεύσεων**

Εκτός της ανωτέρω μνημονευθείσης ιστορικής αποφάσεως, η εν Σαμπεζύ Διάσκεψις εξέδωσε ταυτοχρόνως και *Κανονισμόν Λειτουργίας των Επισκοπικῶν Συνελεύσεων εν τη Ορθοδόξῳ Διασπορά*. Ο Κανονισμός ούτος περιλαμβάνει ως γνωστόν 13 ἄρθρα, περιέχοντα λεπτομερείς οδηγίας, καλυπτούσας ποικίλα οργανωτικά θέματα. Το ἄρθρον 5 του εν λόγω Κανονισμού καθορίζει τας αρμοδιότητας της Επισκοπικῆς Συνελεύσεως, αἱ ὁποῖαι εἶναι :

«**Πρώτον.** Να μεριμνά αὐτή και να συμβάλλη διά την διατήρησιν της ενότητος της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Περιοχῆς εις τας θεολογικάς, εκκλησιολογικάς, κανονικάς, πνευματικάς, φιλανθρωπικάς, εκπαιδευτικάς και ιεραποστολικὰς υποχρεώσεις αὐτῆς.

Δεύτερον. Ο συντονισμός και η προώθησις των κοινού ενδιαφέροντος δραστηριοτήτων εις τους τομείς της διαποιμάνσεως, της κατηχήσεως, της λειτουργικῆς ζωῆς, των θρησκευτικῶν εκδόσεων, των μέσων μαζικῆς επικοινωνίας, της

εκκλησιαστικής παιδείας κ.λ.π.

Τρίτον. Αι σχέσεις μετά των άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών και των άλλων θρησκειών.

Τέταρτον. Παν ο, τι αποτελεί υποχρέωσιν της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τας σχέσεις αυτής μετά της κοινωνίας και των κρατικών Αρχών.

Πέμπτον. Η προετοιμασία σχεδίου οργανώσεως των ορθοδόξων της Περιοχής επί κανονικής βάσεως.»

Αι ιδρυθείσαι Επισκοπικαί Συνελεύσεις της Διασποράς συνεκρότησαν κατά τα ανωτέρω Επιτροπάς επί των προσδιορισθέντων θεμάτων, και επί ζητημάτων προσφοράς της ορθοδόξου μαρτυρίας και της συμβολής εις φιλανθρωπικά και τρέχοντα κοινωνικά και πολιτισμικά δρώμενα.

Εκ των προσφάτως υποβληθεισών εκθέσεων υπό των Προέδρων των Επισκοπικών Συνελεύσεων καταφαίνεται ότι κατά τα παρελθόντα από της ιδρύσεως έτη, αι συνελθούσαι Επισκοπικαί Συνελεύσεις στοιχούσαι ταις ανωτέρω προδιαγραφείσαις αρμοδιότησι αυτών, επραγματοποίησαν εις διαφόρους βαθμούς, πάντοτε του Θεού συνεργούντος, πολύ σημαντικόν πολύμορφον έργον. Η πραγματοποιήσις αύτη επετεύχθη είτε διά των συζητήσεων και αποφάσεων εν ολομελεία είτε διά των εργασιών και προτάσεων των Ειδικών Επιτροπών των οργανωθεισών υπό των Επισκοπικών Συνελεύσεων.

3. Το θέμα των προτάσεων σχεδίων προς άρσιν της κανονικής ανωμαλίας

Ενώ κατά την διαρρεύσασαν από της ιδρύσεως των Συνελεύσεων επαρκή χρονικήν περίοδον το έργον των Επιτροπών των Επισκοπικών Συνελεύσεων της Διασποράς υπήρξε πολύ σημαντικόν εις θέματα κυρίως ποιμαντικά, λειτουργικά, εκπαιδευτικά και διορθόδοξα, εν τούτοις δεν φαίνεται να υπήρξε αποφασιστική πρόοδος εις το μείζον θέμα της μελέτης και υποβολής προτάσεων σχεδίων υπερβάσεως της υφισταμένης εν τη Διασπορά κανονικής ανωμαλίας. Εις τας υποβληθείσας υπό των Προέδρων των Επισκοπικών Συνελεύσεων εκθέσεις, εκτός μιάς η δύο περιπτώσεων, δεν μνημονεύεται Επιτροπή της Συνελεύσεως, η και Συνέλευσις εν ολομελεία, ειδικώς μελετώσα το θέμα της «κανονικής ανωμαλίας εν τη Διασπορά», ούτε τυχόν σχέδια και προτάσεις υπερβάσεως της ανωμαλίας. Αι τοιαύται προτάσεις ανεμένετο να υπάρξουν και να κατατεθούν μέσω του Οικουμενικού ημών Πατριάρχου εις την αρμοδίαν Προπαρασκευαστικήν Επιτροπήν της αποφασισθείσης Αγίας και Μεγάλης Συνόδου των Ορθοδόξων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, προκειμένου αύτη να λάβη οριστικάς αποφάσεις επί του φλέγοντος

αυτού θέματος.

Πηγή:fanarion.blogspot.gr

Το φαινόμενο της εν λόγω μη υπάρξεως προτάσεων ή σχεδίων υπό των Επισκοπικών Συνελεύσεων προς εγκαθίδρυσιν εκκλησιαστικώς και κανονικώς αποδεκτής τάξεως, έχει πολλαπλήν εξήγησιν εδραζομένην επί σοβαρού αριθμού δυσκολιών.

Επιτρέψατέ μοι να αναφερθώ, επί παραδείγματι, εις την χαρακτηριστικήν περίπτωσιν της Συνελεύσεως των Κανονικών Ορθοδόξων Επισκόπων των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Εν προκειμένω συνέβη το εξής : Κατά τας τρεις πρώτας ετησίας Συνάξεις της Συνελεύσεως αυτής (κατά τα έτη 2010, 2011, και 2012), εγένετο σημαντική εργασία υπό της προς τούτο Ειδικής Επιτροπής, και υπό της Συνελεύσεως εν ολομεία, προς διαμόρφωσιν προτάσεων και σχεδίων υπερβάσεως της κανονικής ανωμαλίας. Η εργασία αύτη περιελάμβανε μεθοδικήν και υπεύθυνον μελέτην των εμπλεκομένων εκκλησιαστικών γεωγραφικών, πληθυσμιακών και πολιτισμικών συνθηκών.

Αιφνιδίως κατά την τετάρτην ετησίαν Σύναξιν της Επισκοπικής Συνελεύσεως (το έτος 2013) ευρέθημεν προ απροσδοκήτου κειμένου αναγνωσθέντος υπό Επισκόπου της Βουλγαρικής Παρουσίας εν Η.Π.Α. Το εν λόγω κείμενον έθετε κατ' ουσίαν εν αμφιβόλω την όλην προσπάθειαν προτάσεως αντιμετώπισεως της κανονικής ανωμαλίας. Το αναγνωσθέν κείμενον δεν συνεζητήθη τότε, διότι ενεφανίσθη κατά την τελευταίαν ώραν της Συνελεύσεως.

Εν τούτοις, η Βουλγαρική Αντιπροσωπεία επανήλθε εις το θέμα αυτό, εις την πέμπτην ετησίαν Συνέλευσιν (το παρελθόν έτος 2014), υποστηρίζουσα την ιδίαν θέσιν. Εις την περίπτωσιν αυτήν, η ανωτέρω θέσις προεβλήθη εν παραλλαγή και υπό της Ρωσικής πλευράς (Πατριαρχείον Μόσχας και ROCOR). Διετυπώθησαν

μάλιστα εν τη αυτή Συνελεύσει και συναφείς απόψεις ότι λόγω των προβληθειών αντιρρήσεων, ίσως θα ήτο προτιμώτερον η λεγομένη Ορθόδοξος Διασπορά να παραμείνη εις την παρούσαν κατάστασιν, μιάς έστω «κανονικής ανωμαλίας», παρά να εμπλακή εις αλλαγάς, αι οποίαι θα προεκάλουν εις τας εν Αμερική Ορθόδοξους Παρουσίας, και κατά λογικήν επέκτασιν και αλλαχού, αναταραχήν και σύγχυσιν ουχί την τυχούσαν.

Τι ακριβώς προεκάλεσε την ανωτέρω αντίδρασιν υπό ωρισμένων Παρουσιών της Διασποράς εις την ιδέαν της υπερβάσεως της κανονικής ανωμαλίας; Ο κύριος λόγος φαίνεται να είναι ο φόβος ότι οίονδήποτε σχέδιον άρσεως της ανωμαλίας συνεπάγεται μείωσιν της αυτονομίας, του εθnicoπολιτισμικού χαρακτήρος και της δικαιοδοσιακής ιδιότητος των επί μέρους Παρουσιών. Ο φόβος ούτος μείγμα εθνοφυλετισμού και ισχυρισμού διακαιοδοσιακού διακαιώματος, φαίνεται να καλλιεργήται και υπό τινων εκ των μητρικών λεγομένων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών επί σκοπώ διατηρήσεως πλήρους ελέγχου των Παρουσιών των εν τη Διασπορά. Επιπροσθέτως, εις τινας περιπτώσεις υποβάλλεται τεχνηέντως η ιδέα ότι εν τελευταία αναλύσει η όλη προσπάθεια ρυθμίσεως της κανονικής ανωμαλίας αποβλέπει εις υπαγωγήν πάντων υπό το Οικουμενικόν Πατριαρχείον.

Image not found or type unknown

Πηγή:fanarion.blogspot.gr

Εάν το φαινόμενο αυτό ισχύει διά τας Ηνωμένας Πολιτείας ένθα έχομεν ήδη έκτην γενεάν εκ των αρχικών μεταναστών διαφόρων ορθοδόξων χωρών, και ένθα υπήρξεν επί ικανάς δεκαετίας η εμπειρία της SCOBA (Μονίμου Επιτροπής Ορθοδόξων Ιεραρχών Αμερικής) ως κοινής πανορθόξου προσπαθείας, τούτο πολύ περισσότερο ισχύει διά χώρας της Ευρώπης και δι' άλλας ανά τον κόσμον περιοχάς ένθα ο κύριος όγκος Ορθοδόξου Διασποράς αποτελείται από πρώτην η δευτέραν γενεάν μεταναστών, οι οποίοι συχνάκις διατηρούν ισχυρούς δεσμούς με τας Αυτοκεφάλους Εκκλησίας των χωρών προελεύσεώς των, αι οποίαι Αυτοκέφαλοι Εκκλησΐαι ως εξηγήσαμεν παρεμβαίνουν συχνάκις εντόνως εις τα εν Διασπορά διαδραματιζόμενα.

Το συζητούμενον πρόβλημα έχει οξυνθή κατά την τελευταίαν δεκαετίαν λόγω του μεγάλου αριθμού πρωτογενών μεταναστών προερχομένων εκ της ριζικής αλλαγής

πολιτικών καθεστώτων εν Ανατολική Ευρώπη και εμπολέμων καταστάσεων εν Μέση Ανατολή. Αναφέρεται χαρακτηριστικώς ότι μόνον εκ Ρουμανίας υπάρχουν εκατομμύρια μεταναστών εις Ιταλίαν και Ισπανίαν. Ακόμη και εις τας Ηνωμένας Πολιτείας παρά τους ισχυρούς και ακάμπτους μεταναστευτικούς νόμους έχει παρατηρηθή κατά τα τελευταία δέκα έτη εισροή μεγάλου αριθμού μεταναστών εκ Βαλκανίων, Ουκρανίας και Μέσης Ανατολής. Το εκ Μέσης Ανατολής μεταναστευτικόν ρεύμα είναι εντόνως εμφανές και εις την Νότιον Αμερικήν. Ως εκ τούτου, αι προτάσεις διά την υπέρβασιν της κανονικής ανωμαλίας εν τη Διασπορά φαίνεται εν τοις πράγμασι να προσκόπτουν, τουλάχιστον επί του παρόντος, εις σοβαρότατα εμπόδια, τα οποία δεν υπήρχον προηγουμένως. Πάντως δέον να ληφθή υπ' όψιν ότι αι λοιπαί Ειδικαί Επιτροπαί, σχεδόν όλων των Επισκοπικών Συνελεύσεων της Διασπάς, ηργάσθησαν μεθοδικώς και μετά ζήλου και πίστεως, πραγματοποιήσασαι έργον εξαιρετον αναφερόμενον εις ουσιώδη θέματα της ζωής της Εκκλησίας.

4. Επιτεύγματα των Επισκοπικών Συνελεύσεων

Εκ των υποβληθεισών εκθέσεων συνάγεται το συμπέρασμα ότι αι Επισκοπικαί Συνελεύσεις της Διασποράς απετέλεσαν σαφώς και αναντιρρήτως θετικόν βήμα εις πέντε βασικούς τομείς ζωτικής σημασίας διά την Εκκλησίαν, ήτοι 1) εις προσέγγισιν και στενότεραν σχέσιν μεταξύ των Ορθοδόξων εκάστης περιοχής, 2) εις ισχυροτέραν μαρτυρίαν της Ορθοδόξου Πίστεως, 3) εις δημιουργίαν κοινών δραστηριοτήτων ποιμαντικού, λειτουργικού και εκπαιδευτικού χαρακτήρος υπό των Ορθοδόξων Παρουσιών εις εκάστην χώραν, 4) εις βελτίωσιν των σχέσεων μετά των ετεροδόξων εν εκάστη γεωγραφική περιοχή, και 5) εις επίτευξιν πλεονεκτημάτων από πλευράς κρατικών παροχών και διευκολύνσεων λόγω της σοβαράς εμφανίσεως της Ορθοδοξίας υπό την μορφήν των Επισκοπικών Συνελεύσεων.

Τα ανωτέρω συνιστούν πολύ αξιόλογα επιτεύγματα, πραγματοποιηθέντα, θεία χάριτι, εις σχετικώς βραχύ χρονικόν διάστημα. Εις όλας τας εκθέσεις των αδελφών Ιεραρχών προέδρων των Επισκοπικών Συνελεύσεων είναι εκδηλος η εν Κυρίω ικανοποίησις εκ της δημιουργίας και λειτουργίας των Συνελεύσεων και των Ειδικών Επιτροπών αυτών.

5. Προβληματικά σημεία συνδεόμενα με τας Συνελεύσεις

Ως ήτο όμως φυσικόν υπήρξαν και προβληματικά σημεία συνδεόμενα με τας Συνελεύσεις, επισημανθέντα υπό των Σεβασμιωτάτων Προέδρων των Συνελεύσεων εις τας εκθέσεις αυτών.

Πρώτον, διεπιστώθη ότι εις πλείστας των Συνελεύσεων ωρισμένοι Αρχιερείς εκ διαφόρων Παρουσιών έδειξαν αδιαφορίαν, δεν μετέσχον εις τας Συνελεύσεις η εύρον αυτάς ως ευκαιρίαν προβολής ιδιοτελών σκοπών και σχεδίων. Οι Σεβασμιώτατοι αδελφοί Πρόεδροι των Συνελεύσεων, Αρχιερείς, πάντοτε του Οικουμενικού ημών Πατριαρχείου, επέδειξαν εις όλας ανεξαιρέτως τας περιπτώσεις θαυμαστήν υπομονήν, σοφίαν αλλά και αποφασιστικότητα προς αντιμετώπισιν των ως άνω περιπτώσεων, επιτυχόντες ούτω την κατά το δυνατόν μείωσιν των αρνητικών αποτελεσμάτων εκ της ανεπιτρέπτου στάσεως και των ακόμψων ενεργειών ωρισμένων Ιεραρχών.

Δεύτερον, ανεφέρθη και συνεζητήθη ως προβληματικόν σημείον η ονομασία Επισκοπική Συνέλευσις. Υπό πολλών Ιεραρχών ετέθη το ερώτημα διατί επελέγη η ονομασία *Συνέλευσις*, αποτελούσα όρον μάλλον πολιτικής παρά εκκλησιαστικής προελεύσεως, ενώ η Εκκλησία γνωρίζει και χρησιμοποιεί εκ μακράς παραδόσεως την ονομασίαν *Σύνοδος*, όταν μάλιστα πρόκειται περί Επισκοπικού ιερού σώματος. Το ερώτημα συνάπτεται και προς το γεγονός ότι αι Επισκοπικαί Συνελεύσεις, μη ούσαι Σύνοδοι, δεν έχουν κατ' ουσίαν διοικητικόν κύρος επί των Παρουσιών αίτινες συγκροτούν αυτάς, αλλά παραμένουν απλώς και αορίστως συμβουλευτικά όργανα.

Image not found or type unknown

Πηγή:fanarion.blogspot.gr

Τρίτον, εδημιούργησε προβληματισμόν το θέμα του τρόπου λήψεως αποφάσεων εις τας Συνελεύσεις. Η οδηγία της Διασκέψεως του Σαμπεζύ καθιερώνει κατά τρόπον απαράβατον ότι αι αποφάσεις λαμβάνονται καθ' ομοφωνίαν των συμμετεχουσών Παρουσιών και ουχί κατά πλειονοψηφίαν. Τούτο πρακτικώς σημαίνει ότι Αρχιερεύς εκπροσωπών Παρουσίαν τινά έχουσαν μόνον τρεις η τεσσάρας ενορίας δύναται να προβάλη αρνησικυρίαν (Veto) έναντι αποφάσεως προτεινομένης υπό του συνόλου των Αρχιερέων των εκπροσωπούντων τας λοιπάς εν τη Επισκοπική Συνελεύσει εκατοντάδας εάν όχι χιλιάδας ενοριών. Εις την Εκτελεστικήν Επιτροπήν της Επισκοπικής Συνελεύσεως εν Η.Π.Α. εγένετο μακρά συζήτησις εν προκειμένω. Ελέγχθη συναφώς ότι υπήρξαν περιπτώσεις αποφάσεων παμψηφεί η καθ' ομοφωνίαν εις εκκλησιαστικούς, (Σύνοδοι κτλ.), πολιτικούς η κρατικούς (Κοινοβούλια), και Διεθνείς Οργανισμούς (Ο.Η.Ε.), αλλά τούτο δεν αποτελεί πάγιον και μοναδικόν τρόπον λήψεως αποφάσεων. Η κρατούσα

παγκοσμίως και διαχρονικώς μέθοδος είναι η διά πλειονοψηφίας, η οποία έχει και την δυνατότητα ευελιξίας αναλόγως των δεδομένων εν εκάστη περιπτώσει, ήτοι απλή πλειονοψηφία του 51% η πλειονοψηφία των 2/3 (δύο τρίτων) η 3/4 (τριών τετάρτων) επί του συνόλου των ψηφίζόντων.

Αναφέρομεν το θέμα τούτο διότι αι ανά τον κόσμον Επισκοπικαί Συνελεύσεις και αι Επιτροπαί αυτών αντιμετωπίζουν και θα αντιμετωπίσουν πλείστας περιπτώσεις ένθα η ομοφωνία είναι δύσκολος, αν όχι αδύνατος ενώ ενδεχομένως υπάρχει πλειονοψηφία του 90% των συμμετεχόντων. Το τοιούτον σημαίνει αυτομάτως αδυναμίαν η χρονοβόρον αναβολήν λήψεως αποφάσεων.

Εν **τέταρτον** προβληματικόν σημείον, σχετίζεται προς τον βασικόν σκοπόν των Επισκοπικών Συνελεύσεων, καθορισθέντα υπό της εν Σαμπεζύ Διασκέψεως (Άρθρον 5), ήτοι τον καταρτισμόν σχεδίου προς υπερνίκησιν της εν τη Διασπορά κανονικής ανωμαλίας. Ως διεπιστώθη εκ των σχετικών εκθέσεων, αι Επισκοπικαί Συνελεύσεις δεν παρουσίασαν τοιούτον σχέδιον. Ακόμη και η συναφής προσπάθεια, η αναληφθείσα ως ήδη είπομεν υπό της εν Η.Π.Α. Επισκοπικής Συνελεύσεως και πραγματοποιήσασα ωρισμένα θετικά βήματα ευρέθη αιφνιδίως προ σχεδόν ανυπερβλήτων δυσχερειών.

Εάν ο μνημονευθείς βασικός σκοπός ιδρύσεως των Επισκοπικών Συνελεύσεων, και μάλιστα οργανικώς συνδεδεμένος με την Αγίαν και Μεγάλην Σύνοδον, προσκόπτει εις σοβαρώτατα εμπόδια, τίθεται το εύλογον ερώτημα : Τι θα γίνη μετά την Αγίαν και Μεγάλην Σύνοδον; Θα έχουν λόγον υπάρξεως αι Επισκοπικαί Συνελεύσεις της Διασποράς με σκοπόν την υπέρβασιν της κανονικής ανωμαλίας; Το ως άνω ερώτημα έχει ουσιαστικήν σημασίαν γενικώς μεν αλλά κυρίως διά τας περιπτώσεις εκείνας κατά τας οποίας υπό την Επισκοπικήν Συνέλευσιν λειτουργούν μεγάλοι και ισχυροί Πανορθόδοξοι Οργανισμοί. Σχετικά παραδείγματα αναφέρονται εν Αμερική ως είναι ο Οργανισμός IOCC (International Orthodox Christian Charities - Διεθνής Ορθόδοξος Χριστιανική Φιλανθρωπία) και OCMC (Orthodox Christian Mission Center - Ορθόδοξον Χριστιανικόν Κέντρον Ιεραποστολής). Επίσης η συνέχεια υπάρξεως των Συνελεύσεων έχει αποφασιστικήν σημασίαν διά τα κράτη ένθα η Επισκοπική Συνέλευσις αποτελεί την επίσημον διά το κράτος αναγνώρισιν της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Τούτο ευλόγως καθιστά απαραίτητον την συνέχειαν υπάρξεως και λειτουργίας των Επισκοπικών Συνελεύσεων.

Πέμπτον: Εν ακόμη σημείον χρήζον πιθανώς μελέτης, και ίσως αναθεωρήσεως, συνδέεται μετά μνημονευθέντος Άρθρου του Κανονισμού της Διασκέψεως του Σαμπεζύ έχοντος ως εξής :

*«Μέλη της Επισκοπικής Συνελεύσεως είναι και όσοι υπερόριοι ορθόδοξοι επίσκοποι
α*

σκοούν ποιμαντικήν διακονίαν ενοριών της Περιοχής» (Άρθρον 1, Παραγρ. 2). Τούτο εις την πράξιν σημαίνει ότι Επίσκοπος ασκών την διακονίαν του λ. χ. με δέκα ενορίας εις την χώραν της διαμονής του, δύναται να μετέχη εις την Επισκοπικήν Συνέλευσιν άλλης χώρας ένθα συμβαίνει να έχη έστω και μίαν μόνον ενορίαν. Και δύναται βεβαίως ο Επίσκοπος ούτος, εκπροσωπών Εκκλησιαστικήν Παρουσίαν Αυτοκεφάλου Εκκλησίας, να διαφωνήση προς αποφάσεις του συνόλου των Επισκόπων της χώρας εις την οποίαν δεν διαμένει. Εν άλλοις λόγοις, ο ρηθείς επίσκοπος διαθέτει πλήρες δικαίωμα αρνησικυρίας (Veto), δυνάμενος, ένεκα της αρχής λήψεως αποφάσεων μόνον δι' ομοφωνίας, να εμποδίση σοβαράς αποφάσεις της συντριπτικής τοπικής πλειονοψηφίας των Επισκόπων της χώρας.

6. Τελικαί Παρατηρήσεις

Εν κατακλείδι και συμπερασματικώς υποβάλλω ευλαβώς τα εξής :

1) **Πρώτον:** Η δημιουργία και λειτουργία των ανά τον κόσμον Συνελεύσεων των Κανονικών Ορθοδόξων Επισκόπων υπήρξε γεγονός ευλόγως και αναμφισβητήτως πολύ θετικόν, προαγωγικόν της ενότητος και συνεργασίας μεταξύ των Ορθοδόξων Παρουσιών εκάστης χώρας της Διασποράς. Υπήρξεν επίσης ορθόδοξον εκκλησιαστικόν επίτευγμα αποφασιστικής σημασίας δι' ισχυροτέραν προσφοράν της Ορθοδόξου Μαρτυρίας, την βελτίωσιν της ποιμαντικής μερίμνης, την κάλυψιν λειτουργικών αναγκών και την υπεύθυνον ανάληψιν πανορθοδόξων δραστηριοτήτων κοινωνικής οικονομικής, και φιλανθρωπικής φύσεως. Κοινή και ισχυρά πεποίθησις απορρέουσα εκ της μελέτης όλων των εκθέσεων των Προέδρων των Συνελεύσεων, είναι ότι αι Επισκοπικαί αύται Συνελεύσεις πρέπει να συνεχίσουν την ύπαρξιν και λειτουργίαν των συμπεριλαμβάνουσαι εις το έργον αυτών και την προσπάθειαν εξευρέσεως λύσεως της εν τη Διασπορά κανονικής ανωμαλίας, παρά τα υφιστάμενα εμπόδια.

Πρέπει εις το σημείον αυτό να λεχθή ότι το ζήτημα της υπερβάσεως της κανονικής ανωμαλίας και της περαιτέρω λειτουργίας των Επισκοπικών Συνελεύσεων συνδέεται επί πλέον ουσιωδώς και με την φύσιν και την αποστολήν της Διασποράς. Διά την ανά τον κόσμον Διασποράν ισχύει απολύτως η εντολή του Κυρίου εις το τέλος του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου:

Εδόθη μοι πάσα εξουσία εν ουρανών και επί γης. Πορευθέντες ουν μαθητεύσατε πάντα τα έθνη, βαπτίζοντες αυτούς εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του αγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αυτούς τηρείν πάντα όσα ενετειλάμην υμίν· (Ματθ. 28: 18-20), ως επίσης και εις την αρχήν του βιβλίου των Πράξεων,

Λήψεσθε δύναμιν επελθόντος του Αγίου Πνεύματος εφ' υνμάς, και έσεσθέ μοι

μάρτυρες εν τε Ιερουσαλήμ και εν πάση τη Ιουδαία και Σαμαρεία και έως εσχάτου της γης (Πράξεων 1:8). (Βλ. επίσης Μάρκου 13:10 «Εις πάντα τα έθνη δει πρώτον κηρυχθήναι το Ευαγγέλιον»)

Επιτρέπατέ μοι, παρακαλώ, να αναφέρω εν προκειμένω και την συγκλονιστικήν διακήρυξιν του Αποστόλου Παύλου εις την προς Ρωμαίους Επιστολήν του:

Ου γαρ θέλω υμάς αγνοείν, αδελφοί, το μυστήριον τούτο, ίνα μη ήτε εν εαυτοίς φρόνιμοι, ότι πώρωςις από μέρος τω Ισραήλ γέγονεν άχρι ού το πλήρωμα των εθνών εισέλθη, και ούτω πας Ισραήλ σωθήσεται. (Ρωμ. 11:25)

Ο μέγας Απόστολος διαβλέπει μεν την τελικήν εν Χριστώ σωτηρίαν του Ισραήλ αλλά αποκαλύπτει ότι τούτο θα συμβή όταν το πλήρωμα των Εθνών εισέλθη εις το Ευαγγέλιον. Και το πλήρωμα των Εθνών δεν θα εισέλθη εις το Ευαγγέλιον, εάν το Ευαγγέλιον δεν διαδοθή εις πάντα τα Έθνη. Οι ανωτέρω βαρυσήμαντοι και ιερότατοι Κυριακοί και Αποστολικοί λόγοι ηχούν μονίμως εις τους χώρους της Διασποράς, η οποία έχει συνείδησιν της ιδιαίτερας σωτηριολογικής αποστολής της. Συνεπώς οιονδήποτε εμπόδιον, κανονικής η άλλης φύσεως, αντιστρατεύεται εις την σωτηριολογικήν αυτήν αποστολήν πρέπει να εξουδετερωθή πλήρως.

2) **Δεύτερον** : Το θέμα της ρυθμίσεως της κανονικής ανωμαλίας εν τη Διασπορά φαίνεται, ως ελέχθη ήδη, να προσκρούη εις σοβαρά εμπόδια. Ήδη εγένετο σχετική μνεία, αλλά επιτρέπατέ μοι να υποβάλω επισημαίνων τρία κυρίως. Το **πρώτον** σοβαρόν εμπόδιον είναι η υπό ωρισμένων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών μη αναγνώρισις της θεμελιώδους κανονικής εκκλησιολογικής αρχής ότι η δικαιοδοσία των χωρών της διασποράς ανήκει αποκλειστικώς και μόνον εις το Οικουμενικόν Πατριαρχείον.

Το **δεύτερον** σοβαρόν εμπόδιον, συνδεόμενον ευθέως με το πρώτον είναι ο ισχυρισμός ότι αι Αυτοκέφαλοι Εκκλησίαι δύνανται να έχουν απεριόριστον κατ' ουσίαν δικαιοδοσίαν εις οιαδήποτε ανά την Οικουμένην χώραν εκτός του αμέσου γεωγραφικού χώρου της αρχικής τοπικής δικαιοδοσίας των.

Το **τρίτον** σημαντικόν εμπόδιον αναφέρεται εις το φαινόμενον του μεγάλου αριθμού πρωτογενών μεταναστών των τελευταίων ετών, οι οποίοι προφανώς εντάσσονται εις το σώμα της Διασποράς. Έχει εν τούτοις παρατηρηθή ότι οι εν λόγω μετανάσται έχουν κατά το πλείστον μάλλον εθνικήν παρά ορθόδοξον ταυτότητα και συνείδησιν. Διά τούτο και δεν συνδέονται με την Εκκλησίαν των της Διασποράς. Ενταύθα υπεισέρχεται αυτομάτως η έννοια του εθνοφυλετισμού υπό ιδιότυπον μορφήν, συνιστώσαν ουχί ασήμαντον εμπόδιον.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, η συζήτησις περί άρσεως της εν Διασπορά ανωμαλίας δεν φαίνεται να εξαρτάται κατά πρώτον λόγον από τας τοπικάς

Επισκοπικές Συνελεύσεις, τας καθορισθείσας υπό της Διασκέψεως του Σαμπεζύ, αλλά από τας Αυτοκεφάλους Εκκλησίας τας εχούσας παρουσίας εν τη Διασπορά και συγκεκριμένως από τα Πατριαρχεία Αντιοχείας, Μόσχας, Σερβίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γεωργίας και την Αυτοκέφαλον Εκκλησίαν Πολωνίας. Το Οικουμενικόν ημών Πατριαρχείον έκαμε εν προκειμένω πολλά, συνεχή και μεγάλα βήματα. Τούτο όμως δυστυχώς δεν συνέβη με όλας τας Αυτοκεφάλους Εκκλησίας.

Εν όψει των ανωτέρω μνημονευθεισών θεμελιωδών εκκλησιολογικών τοποθετήσεων ωρισμένων Αυτοκεφάλων Εκκλησιών, το όλον θέμα περί άρσεως της εν τη Διασπορά κανονικής ανωμαλίας χρήζει βασικής επανεξετάσεως. Εν γνώσει βεβαίως ότι την κυρίαν ευθύνην διά την κανονικήν ανωμαλίαν δεν την φέρουν οι Κληρικοί και Λαϊκοί της Διασποράς, οι αγωνιζόμενοι μετά ζήλου και θυσιών διά την προβολήν της Ορθοδοξίας εις μη ορθόδοξα η αντι-όρθόδοξα περιβάλλοντα, αλλά αι Αυτοκέφαλοι Εκκλησίαι εκ των οποίων ούτοι προέρχονται.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Υποβάλλω Υμίν πάλιν και πολλάκις τας θερμοτάτας ευλαβείς ευχαριστίας μου διά την εξαίρετον τιμήν και ευλογίαν της αναθέσεως εις την ταπεινότητά μου της παρούσης εισηγήσεως. Επιτρέψατέ μοι ίνα επίσης υποβάλω την ολοκάρδιον ευγνωμοσύνην των Σεβασμιωτάτων και Θεοφιλεστάτων Προέδρων και Μελών διά την ανά την Οικουμένην ύπαρξιν και λειτουργίαν των Συνελεύσεων των Κανονικών Ορθόδοξων Επισκόπων. Είναι τοις πάσι γνωστόν ότι η δημιουργία και ύπαρξις των Επισκοπικών αυτών Συνελεύσεων οφείλεται κατ' ουσίαν εις την Υμετέραν Πατριαρχικήν Θεοκίνητον πράγματι, πρωτοβουλίαν. Η γένεσις και λειτουργία των Συνελεύσεων επί εξ ήδη έτη, είναι ασφαλώς αποτέλεσμα της Υμετέρας ανυστάκτου Πατριαρχικής μερίμνης και του Υμετέρου «*παροξυσμού αγάπης,*» (Εβρ. 10:24) «*υπέρ της ειρήνης του σύμπαντος κόσμου, ευσταθείας των αγίων του Θεού Εκκλησιών και της των πάντων ενώσεως*» (Θεία Λειτουργία Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου).

Επί τη ευκαιρία ταύτη, δεόμεθα του Κυρίου εκτενώς ίνα αι ιεραί προσπάθειαι και εν Θεώ πρωτοβουλίαι της Υμετέρας Σεπτής Κορυφής υπέρ συγκλήσεως της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου των Αυτοκεφάλων Εκκλησιών παραγάγουν επίσης αγλαόκαρπον αποτέλεσμα ως συνέβη με τας Επισκοπικές Συνελεύσεις.

Στηριζόμενοι πάντοτε εις την Υμετέραν Πατριαρχικήν μέριμναν και αγάπην καταθέτομεν εν ευλαβεία και παράκλησιν όπως συγκαλείτε ει δυνατόν κατ' έτος σύναξιν των Προέδρων των Επισκοπικών Συνελεύσεων προς μελέτην και κατά Θεόν προαγωγήν του ιερού τούτου θεσμού. Η επί πλέον δυνατότης παροχής υπό της Υμετέρας Παναγιότητος ακροάσεως και συνεδριάσεως μετά των

Εκτελεστικών Επιτροπών των Συνελεύσεων θα αποτελέση πρόσθετον ευλογίαν Θεού, ως συνέβη με την Εκτελεστική Επιτροπή της εν Η.Π.Α. Επισκοπικής Συνελεύσεως.

Τω δε δυναμένω υπέρ πάντα ποιήσαι υπερεκπερισσού ων αιτούμεθα η νοούμεν κατά την δύναμιν την ενεργουμένην εν ημίν, αυτώ η δόξα εν τη εκκλησία και εν Χριστώ Ιησού εις πάσαν τας γενεάς του αιώνος των αιώνων· αμήν. (Εφεσ. 3:20)